Horváth Péter

Néhány sor a barátom hangjátékáról

Szakonyi Károly neve hallatán minden művelt honfitársunk az *Adáshibá*ra gondol – és semmi másra, mintha ünnepelt írónk „egykönyves" szerző volna. Holott fantasztikusan gazdag írói életművet mondhat magáénak, sok műfajban alkotott szívközeli művet, így az általa kedvelt hangjáték műfajában is.

Hentes című darabja, mint minden Szakonyi mű, együttérzésbe csomagolt üvöltés. Ez, persze, túlzás. De az ártatlan vígjátéknak induló, kétszemélyes drámaforma bagatell mélyén megbújik a „létezés tragédiája".

Átlagos házaspár, nevük nincs: Férfi és Nő, a színlap szerint.

A Férfi gyárigazgató vagy főmérnök lehet, káder a korabeli Magyar-országon, (alighanem a hetvenes években), kiszolgáltatva egy miniszter-helyettes sehová nem vezető utasításainak. Értekezletről érkezik haza, né-mileg feldúltan mesélne gondjairól élete párjának, aki máskor feltehetően együttérzően hallgatná a panaszait – most nem. Történt vele valami aznap, ami kisiklatta megszokott életrendje biztonságos sínéről: mintha a hatos villamos váratlanul letérne az alsó és felső nyomvonaláról, be-fordulna a Rákóczi útra, és nem értené (a villamos), hogy hogyan és miért került oda.

A Nőről sem tudunk sokat: a férfival közös gyerekei vannak és önálló munkahelye, ahonnan a rátörő migrénre hivatkozva délelőtt hazakéredzkedik. Otthon váratlanul beállít hozzá a közeli húsbolt hentese egy kiló vesepecsenyével és egy kiló marhamájjal. A Hentes számára is várat-lan ez a történés (action gratuit?), mindössze annyi oka van rá, hogy a hústrancsírozásból feltekintve a bolt kirakatüvegén át megpillantotta a hazaigyekvő Nőt a délelőtti fényben, és örömet akart szerezni neki az ajándékával. A Nőt meghatja a Hentes magyarázata, kérésére resztelt-májat készít neki, végignézi, ahogy a hívatlan vendég jóízűen megeszi a főztjét, aztán a félhomályos szobában meghallgatják Brahms Harmadik szimfóniáját. Feltehetőleg mindössze ennyi történt. Persze Szakonyi mes-ter úgy meséelteti el abszurd kalandját a nővel, hogy a nézőtér gyanakodva kuncogjon közben: nyilván más is történt a délutáni félhomályban, mint Boccaccionál, mondjuk, aki pikáns történetekkel próbálja elterelni a fekete halál elől menekülő társaság figyelmét a köröttük dúló pusztulásról.

A Férfi tulajdonosi méltóságában sebzetten faggatja a feleségét:

– Lefektetett? Itt? Vagy a konyha kövén tepert le? A perzsaszőnye-gen? Netán a hitvesi ágyunkban?

Pikáns részletek helyett azonban a beszélgetés váratlan fordulatot vesz. A Nő arról beszél, hogy az ártatlan kaland során szabadnak érezte magát.

– Ilyen lehet a szabadság. Elvágni a köteleket, kidobálni a homok-zsákokat...

A Férfi felháborodik ezen.

– Szabadság? Ugyan, hagyd már ezt a szabadságot!

Aztán kisvártatva megfogalmazza a darab „üzenetét”:

– Mire számíthatunk? Hogyan bízzunk? Mit akarunk egymástól? Hogyan hihetünk? Ha egyszer csak egy véres kötényű hentes...

Lám: a boltjában húst trancsírozó, véres kötényű Hentes ártatlan látogatásával széttrancsírozza a megszokás biztonságában időződő házas-pár életének látszólagos harmóniáját, s vele a miénket is.

Vér, vér, vér, vér...